

Uniwersytet
ŁÓDZKI

Prof. dr hab. Jerzy Kmiecński

Profesor dr hab. Jerzy Kmiecński urodził się 8 listopada 1927 roku w Piotrkowie Trybunalskim. Studiował archeologię na Uniwersytecie Łódzkim pod kierunkiem prof. Konrada Jażdżewskiego. Już w trakcie studiów pracował jako asystent – w latach 1948-1950 – przy programie *Badań nad początkami Państwa Polskiego*, uczestnicząc jako jeden z zastępców prof. Jażdżewskiego w ekipie badającej wczesnośredniowieczny Gdańsk. Następnie profesor powierzył mu kierowanie wykopaliskami na cmentarzysku wczesnośredniowiecznym w Lutomiersku. W latach 1951-1952 był asystentem w Muzeum Archeologicznym w Łodzi.

Pracę magisterską *Organizacja społeczna rybaków gdańskich w XII-XIII wieku*, zrealizowaną pod kierunkiem prof. Jażdżewskiego, obronił w Łodzi w 1952 roku. Wtedy też powierzono mu pełnienie obowiązków inspektora-rzeczoznawcy zabytków archeologicznych przy Ministerstwie Kultury i Sztuki na województwo łódzkie, bydgoskie i gdańskie (1952-1956).

W latach 1956-1968 prof. J. Kmiecński pracował na stanowisku starszego asystenta, a następnie adiunkta w Katedrze Archeologii UŁ i wtedy to skierował swoje zainteresowania na okres lateński i rzymski, zwłaszcza na problemy migracji grup ludzkich, m.in. wędrowek Gotów. W tym czasie rozpoczął i kierował badaniami wykopaliskowymi w Węsiarach i Odrach. Przez trzy semestry w latach 1959-1960 przebywał jako asystent na Uniwersytecie w Bonn, zbierając materiały do pracy doktorskiej. Uzupełnieniem studiów zagranicznych były wyjazdy do Szwecji, Norwegii i Danii. W 1962 roku obronił pracę doktorską *Zagadnienie tzw. kultury godzko-gepidzkiej w starszym okresie rzymskim*.

Uniwersytet
ŁÓDZKI

W 1969 (-1992) roku został powołany na stanowisko docenta w Katedrze Archeologii UŁ. Wówczas rozpoczął realizację projektu badawczego *Dynamika zmian środowiska kulturowego i naturalnego na Pomorzu Wschodnim w pradziejach i we wczesnym średniowieczu*. W ramach tego programu kierował badaniami zarówno cmentarzyska w Odrach, jak i grodziska w Raciążu i jego okolicy. W 1972 roku powołany został na kierownika Katedry Archeologii UŁ, którym był do 1992 r., poświęcając całe lata działalności organizacyjnej, owocującej znacznym wzrostem liczby personelu placówki, co umożliwiło potem powstanie Instytutu. Zorganizował działające do dzisiaj dwie stacje archeologiczne w Białych Błotach i Klonowicach na Pomorzu. Zainicjował projekt badawczy *Peregrinatio Gothica*, którego wyniki były przedstawiane na konferencjach w ramach UNESCO w Sztokholmie, Białych Błotach, Santiago de Compostela, Bonn i Brnie.

W latach siedemdziesiątych realizował nowatorski projekt *Mechanizacja archeologicznych prac polowych* i uczestniczył w programach badawczych: *Bilans wodny wybranych regionów nadbałtyckich w przeciągu ostatnich 15 000 lat*, koordynowanym przez Uniwersytet w Lund oraz *Krajobrazotwórcza rola człowieka w pradziejach*, realizowanym wraz z antropologami i paleobotanikami.

W 1986 roku Profesor Kmiecński zainicjował, wraz z profesorem Gerardem Pereirą z Uniwersytetu Santiago de Compostela, projekt badawczy *Procesy celtyzacji i romanizacji na zachodnich i północnych peryferiach cywilizacji śródziemnomorskiej*. W ramach tego programu, wraz z zespołem Katedry Archeologii, prowadził badania na terenie hiszpańskiej Galicji oraz na Pomorzu Wschodnim.

W latach 1984-1987 pełnił funkcję prodziekana Wydziału Filozoficzno-Historycznego UŁ.

Wielotorowa i wieloaspektowa działalność naukowa J. Kmiecńskiego doprowadziła go do refleksji z dziedziny historii myśli społecznej – oddziaływanie archeologii i nauk pokrewnych na kształtowanie się nacjonalizmu i poczucia narodowego, w wyniku czego powstała książka *Nacjonalizm w germanoznawstwie niemieckim w XIX i początkach XX wieku*. Stała się ona podstawą do nadania mu stopnia doktora habilitowanego w 1990 roku. W 1992 roku został nominowany na profesora nadzwyczajnego, a w roku 1997 otrzymał tytuł naukowy profesora tytularnego.

Uniwersytet
ŁÓDZKI

W latach 1993 - 1997 sprawował funkcję kierownika Katedry Archeologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, gdzie już wcześniej prowadził wykłady.

W 1994 roku stworzył na Uniwersytecie Łódzkim Ośrodek Badań i Studiów Wschodu. Ośrodek przekształcił się wkrótce w Katedrę, a następnie, dzięki inicjatywie profesorów Kmiecńskiego i Waldemara Michowicza, połączył się z innymi – podobnie zorganizowanymi – Katedrami i Zakładami, np. Badań Brytyjskich, Amerykańskich, Niemcoznawczych, żeby razem utworzyć Instytut Studiów Międzynarodowych. Profesor Kmiecński zostaje jego wicedyrektorem, pełniąc tą funkcję do 1998 roku. Instytut w 2000 roku przekształcił się w Wydział Studiów Międzynarodowych i Politologicznych, a Profesor przeszedł do Katedry Systemów Politycznych Instytutu Studiów Politycznych, gdzie razem z profesorem Alicją Stępień-Kuczyńską prowadził seminarium doktoranckie *Państwa i narody w procesie transformacji*. Nie przerywając działalności w ISP, nawiązał współpracę z Instytutem Antropologii i Archeologii Akademii Humanistycznej im. Aleksandra Gieysztoro w Pułtusku.

Od 1995 uczestniczy też w międzynarodowym programie badawczym *Przemiany ekologiczne a biokulturowa adaptacja człowieka*.

Od 1997 roku profesor Kmiecński kieruje międzynarodowym programem swojego autorstwa *Drogi handlowe i szlaki pielgrzymie jako czynnik integracji europejskiej*, realizowanym w ramach współpracy z Compostela Group of Universities, a którego podsumowaniem była książka, pod jego redakcją, *Trade routes and pilgrimage trails as a factor of integration*. Niedawno zainicjował nowy międzynarodowy program *Uniwersytety europejskie i ich rola w tolerancji*.

Profesor Kmiecński był redaktorem serii *Archaeologia Baltica* (1977-1992), *Acta Universitatis Lodzianis. Folia Archaeologica* (1985-1991), periodyku *Eastern Review* (od 1997) oraz redaktorem syntezy *Pradzieje ziem polskich*, tom 1, część 1-2.

Za działalność naukową i społeczną został wyróżniony m.in. Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, medalem UMCS Nauka w Służbie Ludu, medalem Komisji Edukacji Narodowej.